

SCI-CONF.COM.UA

**INNOVATIONS
AND PROSPECTS
OF WORLD SCIENCE**

**PROCEEDINGS OF VI INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
FEBRUARY 2-4, 2022**

**VANCOUVER
2022**

INNOVATIONS AND PROSPECTS OF WORLD SCIENCE

Proceedings of VI International Scientific and Practical Conference
Vancouver, Canada
2-4 February 2022

Vancouver, Canada

2022

UDC 001.1

The 6th International scientific and practical conference “Innovations and prospects of world science” (February 2-4, 2022) Perfect Publishing, Vancouver, Canada. 2022. 1072 p.

ISBN 978-1-4879-3794-2

The recommended citation for this publication is:

Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // Innovations and prospects of world science. Proceedings of the 6th International scientific and practical conference. Perfect Publishing. Vancouver, Canada. 2022. Pp. 21-27. URL: <https://sci-conf.com.ua/vi-mezhdunarodnaya-nauchno-prakticheskaya-konferentsiya-innovations-and-prospects-of-world-science-2-4-fevralya-2022-goda-vankuver-kanada-arhiv/>.

Editor

Komarytskyy M.L.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine, Russia and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: vancouver@sci-conf.com.ua

homepage: <https://sci-conf.com.ua/>

©2022 Scientific Publishing Center “Sci-conf.com.ua” ®

©2022 Perfect Publishing ®

©2022 Authors of the articles

64.	Криськів М. Й. ОСНОВНІ ВИДИ РОБІТ ЗІ ЗБАГАЧЕННЯ ФРАЗЕОЛОГІЧНОГО СЛОВНИКА УЧНІВ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ.	403
65.	Ковтун Т. І. ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС.	412
66.	Коренева І. В. ТВОРЧИЙ ПРОЄКТ ЯК ЗАСІБ ІНТЕГРАЦІЇ РІЗНОПРЕДМЕТНИХ ЗНАНЬ НА УРОКАХ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ.	416
67.	Коломієць А. А., Кубіцький С. О. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО УПРОВАДЖЕННЯ СУЧАСНИХ МЕТОДІВ МОТИВАЦІЇ ТРУДОВОЇ ПОВЕДІНКИ ПРАЦІВНИКІВ.	421
68.	Куралбаєва А. А., Абдуллина Г. Т. ИНТЕГРИРОВАННЫЕ УРОКИ ПРЕДМЕТОВ САМОПОЗНАНИЯ И ПОЗНАНИЯ МИРА В НАЧАЛЬНЫХ КЛАССАХ.	429
69.	Лопатін В. В., Чумак А. С. ОСОБЛИВОСТІ ОЗДОРОВЧОГО БІГУ КУРСАНТА У ЗИМОВИЙ ПЕРІОД.	437
70.	Міхєєв А. О., Дейнека С. Є. ВІДПОВІДНІСТЬ СХИЛЬНОСТЕЙ СТУДЕНТІВ 3-ГО КУРСУ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «МЕДИЦИНА» ДО МАЙБУТНЬОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.	440
71.	Новосельська Н. Т., Кохан М. С. СПОСОБИ АКТИВІЗАЦІЇ ПІЗНАВАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ.	448
72.	Павловська Л. В. ІННОВАЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ.	452
73.	Пакулин С. Л., Перебейнос В. Б., Калмыкова Ю. С., Феклистова І. С., Пакулина А. С. РАЗВИТИЕ ДВИГАТЕЛЬНО-КООРДИНАЦИОННЫХ СПОСОБНОСТЕЙ ЮНЫХ ДЗЮДОИСТОВ.	460
74.	Петришин Л. Й., Данилюк О. А. STEM-ОСВІТА В СТРУКТУРІ ФОРМУВАННЯ КРЕАТИВНОСТІ ОСОБИСТОСТІ.	470
75.	Пехарєва С. В., Притуляк Л. М., Бреславська І. В. АДАПТАЦІЇ ДИТИНИ ДО НАВЧАННЯ В ШКОЛІ В КОНТЕКСТІ НАСТУПНОСТІ МІЖ ДОШКІЛЬНОЮ ТА ПОЧАТКОВОЮ ЛАНКАМИ ОСВІТИ.	476
76.	Пінчук Л. М. ПРО ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ ЗМІШАНИХ ФОРМ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ВИЩІЙ ШКОЛІ.	480

**STEM-ОСВІТА В СТРУКТУРІ ФОРМУВАННЯ
КРЕАТИВНОСТІ ОСОБИСТОСТІ**

Петришин Людмила Йосипівна,
д.п.н., професор, професор кафедри
соціальної роботи і менеджменту соціокультурної діяльності
Тернопільський національний педагогічний
університет ім. Володимира Гнатюка
м. Тернопіль, Україна

Данилюк Ольга Андріївна
к. т. н., доцент, доцент кафедри комп'ютерних технологій
Тернопільський національний педагогічний
університет ім. Володимира Гнатюка
м. Тернопіль, Україна

Анотація. У науковій публікації проаналізовано stem-освіту в структурі формування креативності особистості. Охарактеризовано необхідність формування креативності на основі виявлення задатків і креативних здібностей особистості, формування ціннісних орієнтацій, задоволення інтересів і потреб. Зазначено, що „педагогічна майстерність” і „педагогічна творчість” – поняття хоч й нетотожні, але тісно пов'язані між собою і поетапно впроваджуються у процес STEM-освіти, що чітко окреслюється основним завданням STEM-освіти. Описано, категорію STEM-освіта, як відповідний педагогічний процес формування і розвитку розумово-пізнавальних і творчих якостей особистості, рівень яких визначає конкурентну спроможність сучасного фахівця на сучасному ринку праці.

Ключові слова: STEM-освіта, креативна особистість, педагогічна творчість, педагогічна майстерність, творчість педагога.

Розглядаючи проблему формування креативної особистості на початку ХХІ століття, учені зазначають, що актуальним у педагогіці й методиці залишається питання про співвіднесення понять „педагогічна майстерність” і

„педагогічна творчість” у поєднанні з головною метою STEM-освіти, яка полягає у формуванні і розвитку розумово-пізнавальних і творчих якостей особистості, рівень яких визначає конкурентну спроможність на ринку праці; удосконаленні науково-дослідної та інженерної освіти в навчальних закладах. Природа цих понять та їхня сутність, на нашу думку, визначає їх розмежування, а не ототожнення.

Це доведено в працях Т. Браже, В. Кан-Калика, Н. Никандрова, М. Поташника, В. Сластьоніна й ін. Порівняймо: педагогічна майстерність – це діяльність педагога за певним зразком і еталоном, відпрацьованими в практиці й уже описаними в методичних посібниках і рекомендаціях. Натомість педагогічна творчість, як підкреслюють Т. Браже, А. Маркова, – це завжди пошук і створення нового або для себе (виявлення варіативних нестандартних способів розв’язку педагогічних завдань), або для інших (створення нових оригінальних підходів, що перебудовують відомий педагогічний досвід). Педагогічна творчість не залежить безпосередньо від віку й стажу роботи фахівця, а педагогічна майстерність може удосконалюватися під час набуття досвіду (Т. Браже, І. Зязюн В. Сластьонін, І. Харламов та ін.) [3, с.32]. Зокрема, Т. Браже [1] у своїх наукових працях, зокрема „Розвиток творчого потенціалу й вивчення професійної майстерності”, доводить, що творчість виникає за умови дефіциту ... відомих уже іншим розв’язків, а також недостатньої майстерності. Усе це відповідає категорії STEM-освіта, яка визначає відповідний педагогічний процес – технологію формування і розвитку розумово-пізнавальних і творчих якостей особистості, рівень яких визначає конкурентну спроможність на сучасному ринку праці.

Однак у науковій теорії побутує положення про тотожність „педагогічної творчості” та „педагогічної майстерності”. Так, В. Загвязинский [2] не розмежовує цих понять, виділяючи такий рівень творчості, як педагогічну майстерність, до оволодіння якою повинен прагнути кожний учитель. Учений вважає, що майстерність педагога, будучи синтезом творчих знань і високорозвинених практичних умінь, затверджується й виявляється через

творчість. Схожу точку зору має А. Субетто [4], який розглядає педагогічну творчість із позицій онтології й феноменології, що, безперечно, розширює розуміння цього феномена. Майстерність І. Субетто трактує як вищий вияв життя, якість людини, професіоналізму, культури особистості. Педагогічна майстерність, зазначає науковець, виражається в „буттєвому взаємопроникненні вчителя й учня в систему педагогічної діяльності” [4, с. 13]. Розглядаючи педагогічну майстерність як вершину педагогічної творчості, І. Субетто, на наш думку, звужує поняття „феномен”, адже доведено, що в основі творчості лежить глибинна духовна діяльність людини, заснована на інтуїції, осяянні, що не передбачає високого ступеня майстерності й професіоналізму.

Таким чином, „педагогічна майстерність” і „педагогічна творчість” – поняття хоч й нетотожні, але тісно пов’язані між собою і поетапно впроваджуються у процес STEM-освіти, що чітко окреслюється основним завданням STEM-освіти :

- формування найбільш затребуваних на ринку праці XXI ст. компетенцій і навичок:

- готовність до розв’язання складних (комплексних) практичних проблем, які виступають у вигляді суперечливої ситуації («знаю що, не знаю як»), тобто відомо, що потрібно отримати, але невідомо, як це зробити;

- критичне мислення – уміння розуміти логічні зв’язки між ідеями, визначати, будувати й оцінювати аргументи, виявляти невідповідності і помилки в міркуванні (в тому числі й особистому), вирішувати проблему системно, визначати актуальність і важливість ідей, аргументувати власні судження і цінності, долучати необхідні джерела даних, робити висновки та ін;

- *креативність* – готовність і здатність до творчості, яка виявляється як і в продуктах діяльності, так і у мисленні, спілкуванні, почуттях: цікавість до складних завдань, які можуть бути джерелом нового досвіду, самостійність поглядів та оцінок, непідлеглість стереотипам, відкритість до сприйняття нових ідей, дивергентність, рухливість, пластичність, оригінальність мислення;

- організаційні здібності – складна і важлива здатність, уміння

організовувати взаємодію і керувати людьми, створювати позитивну мотивацію у колективі для досягнення максимальної продуктивності, що детермінує успіх у вирішенні поставлених завдань;

– уміння працювати в команді – здатність до синхронізації й інтеграції діяльності членів групи для забезпечення найбільш ефективного використання наявних інтелектуальних ресурсів для досягнення поставлених цілей;

– емоційний інтелект – здатність ідентифікувати та управляти своїми власними емоціями та емоціями інших людей; в його основу покладено навички усвідомлення емоцій, готовність до їх використання у процесі розв'язання проблем і уміння керувати емоціями, що включає в себе регулювання своїх власних емоцій і підбадьорення або заспокоєння інших людей;

– оцінювання проблеми і прийняття рішення – здатність до визначення проблеми, множини можливих шляхів її вирішення, оцінювання витрат, «плюсів» і «мінусів», пов'язаних з кожним варіантом, добір, реалізація обраного варіанту, оцінка впливу вирішення і зміни за необхідності дій;

– когнітивна гнучкість – розумова здатність до швидкого переходу від однієї думки до іншої, одночасне розглядання конкретного об'єкта або складної проблеми в декількох аспектах, адаптація мислення, уваги у відповідь на зміну цілей діяльності чи завдань або появу нових зовнішніх чинників і ситуацій, розуміння й усвідомлення всіх можливих варіантів і альтернатив одночасно в тій чи іншій ситуації;

– різнобічний розвиток креативності на основі виявлення її задатків і креативних здібностей, формування ціннісних орієнтацій, задоволення інтересів і потреб;

– формування соціально-компетентної особистості, здатної здійснювати самостійний вибір і приймати відповідальні рішення у різноманітних життєвих ситуаціях; виховання потреби і здатності до навчання упродовж усього життя, вироблення умінь практичного і творчого застосування здобутих знань;

– виховання в особистості любові до праці, забезпечення умов для її

життєвого і професійного самовизначення, формування готовності до свідомого вибору і оволодіння майбутньою професією [5, с. 8-9].

Важливим є те, що у процесі оволодіння професійною діяльністю особистість повинна звертати увагу на розвиток STEM-освіти та наявність творчого складника професійної діяльності, що згодом сформується як педагогічна майстерність, водночас педагогічна творчість, набута в процесі навчально-виховної діяльності, буде основою формування креативності майбутнього фахівця.

Аналіз праць В. Кан-Калика, Н. Никандрова дає підстави стверджувати, що творчість відіграє вирішальну роль у педагогічній діяльності, за її допомогою можна подолати стереотипи, які гальмують розвиток особистості. Крім цього, М. Поташник пише, що педагогічна творчість має унікальну особливість, змістом якої є формування людини як творчої особистості.

Загалом виділяємо такі особливості впливу творчості та STEM-освіти на процес формування креативності особистості: створення нового методу педагогічної взаємодії; відкриття нових і перспективних можливостей творчості; інтерпретація існуючих дотепер форм і прийомів; творчого конструювання навчального матеріалу; моделювання виховного процесу; умінні бачити розв'язок однієї й тієї ж проблеми в різних варіантах; уміння трансформувати методичні рекомендації, теоретичні положення в конкретні педагогічні дії; створення нестандартних варіантів педагогічної взаємодії учасників навчально-виховного процесу; формування креативного освітнього простору [3, с.33].

Висновки. На сучасному етапі оновлення освітнього процесу, STEM-освіту розглядають як творчий простір світогляду особистості, де вона не тільки готується до дорослого життя, а й повноцінно реалізує творчі задатки та приймає креативні рішення. Тому вся діяльність щодо впровадження STEM-освіти вибудовується так, щоб сприяти становленню особистості як креативного фахівця здатного ставити та вирішувати творчі завдання професійного характеру, ґрунтуючись на ідеї усвідомленого вибору особистого

життєвого шляху.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Браже Т. Г. Развитие творческого потенциала и изучение профессионального мастерства учителя литературы : метод. рекоменд. Л. : НИИ ООБ, 1986. 36 с.
2. Загвязинский В. И. Педагогическое творчество учителя. М.: Педагогика, 1987. 160 с.
3. Петришин Л.Й. Формування креативності майбутніх соціальних педагогів: теоретико-методичний аспект : монографія. Тернопіль : Астон, 2014. 400 с.
4. Субетто А. И. Онтология и феноменология педагогического мастерства. Тольятти : МАБ и БД, 1999. Кн. 1. 208 с.
5. Шулікін Д. STEM-освіта: готувати до інновацій // Освіта України. Офіційне видання Міністерства освіти і науки України. 2015. № 26. С. 8-9.